

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36011634	Politécnico de Vigo	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
EOC	Edificación e obra civil	CSEOC01	Proxectos de edificación	Ciclos formativos de grao superior	Réxime de proba libre

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0574	Empresa e iniciativa emprendedora	2023/2024	0	53	0

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	FERNANDO MIGUEL OTERO FERNÁNDEZ, ISABEL RODRÍGUEZ PÉREZ
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

2.1. Primeira parte da proba

2.1.1. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.

2.1.2. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados de aprendizaxe por parte do alumnado

Criterios de avaliación do currículo
CA1.1 Identifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
CA1.2 Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector da construción.
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito de traballo do técnico superior en proxectos de edificación, dentro do sector da construción, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial
CA1.8 Analízase a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.

Crterios de avaliación do currículo

CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.

CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.

CA2.3 Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.

CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.

CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa dentro do sector da construción en función da súa posible localización.

CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.

CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coa construción e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.

CA2.8 Identificáronse, en empresas relacionadas co sector da construción, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.

CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.

CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.

CA2.11 Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa relacionada co sector da construción, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.

CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.

CA3.1 Analizouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.

CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.

CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector da construción.

CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.

CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.

CA3.6 Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.

Criterios de avaliación do currículo
CA3.7 Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas relacionadas co sector da construción tendo en conta a súa localización.
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
CA4.2 Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resumes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada co sector da construción, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidacións
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa d
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

2.2. Segunda parte da proba

2.2.1. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.

2.2.2. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados de aprendizaxe por parte do alumnado

Criterios de avaliación do currículo
CA1.1 Identificouse o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector da construción.
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito de traballo do técnico superior en proxectos de edificación, dentro do sector da construción, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial
CA1.8 Analizouse a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.
CA2.3 Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa dentro do sector da construción en función da súa posible localización.
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coa construción e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.
CA2.8 Identificáronse, en empresas relacionadas co sector da construción, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.
CA2.11 Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa relacionada co sector da construción, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA3.1 Analizouse o concepto de persoa empresarial, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.

Criterios de avaliación do currículo

CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector da construción.

CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.

CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.

CA3.6 Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.

CA3.7 Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.

CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas relacionadas co sector da construción tendo en conta a súa localización.

CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.

CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.

CA4.2 Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.

CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resúmenes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada co sector da construción, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidacións

CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa d

CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

3. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

A Orde do 5 de abril de regula as probas para a obtención dos títulos de técnico e de técnico superior de ciclos formativos de formación profesional establecidos ao abeiro da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. O artigo 11, punto 4, sinala expresamente que "No caso dos centros que ofrezan o mesmo módulo profesional dun ciclo formativo a diferentes grupos de alumnado, no mesmo ou en diferente réxime e/ou modalidade, as comisións de avaliación correspondentes deberán acordar a mesma programación para o módulo a que se refire a alínea a) do punto 1 deste artigo"

Mínimos Esixibles para alcanzar a avaliación positiva.

Mínimos esixíbeis:

CA1.1.1. Identifícase o concepto de empresa.

CA1.2. Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.

CA1.5. Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.

CA1.8.1 Identifícanse os tipos de empresa segundo a súa forma xurídica.

CA2.1. Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.

CA2.3. Identifícanse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural, estudándose o mercado, o produto, o prezo, a promoción, a distribución, o umbral de rendibilidade para poder adoptar unha decisión sobre a viabilidade comercial, económica e técnica do proxecto empresarial.

CA2.3.2. Identifícanse as distintas formas de empresa con particular atención ás de economía social.

CA2.4. Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.

CA2.5. Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena empresa ou mediana empresa de sistemas electrotécnicos e automatizados en función da súa posible localización.

CA2.7. Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada co ámbito da automatización e robótica industria e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.

CA2.9. Defíníronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.

CA2.10.1. Analízase a importancia da creatividade, da innovación e a factibilidade dos produtos ou servizos ofertados.

CA2.10.2. Identifícase a función comercial e a investigación de mercados como requisito para a viabilidade do proxecto empresarial

CA2.11.1. Identifícase a importancia da selección do persoal da empresa.

CA2.11.4. Avaliouse a importancia da clasificación profesional, da formación, da promoción.

CA2.11.6. Calculáronse os custes de persoal tendo en conta as obrigas da empresa coa seguridade social.

CA2.12. Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de marketing.

CA2.12.3. Analizáronse os elementos que inflúen na formación do prezo.

CA2.12.4. Identifícase a importancia da promoción, do plan de marketing e das vendas.

CA3.1. Analízase o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que compren para desenvolver a actividade empresarial.

CA3.1.1 Analízase o concepto de cultura empresarial.

CA3.2. Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determináronse as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.

CA.3.4. Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida e da situación civil do empresario (matrimonio, nos distintos reximes económicos e no caso de parella de feito.

CA3.5. Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.

CA3.5.1. Identifícase a importancia dos tributos como variable para a elección da forma xurídica.

CA3.6. Identifícanse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.

CA3.8. Analizaranse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas do ámbito das emerxencias sanitarias tendo en conta a súa localización.

CA4.1. Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.

CA4.1.1. Elaboráronse correctamente os balances de situación.

CA4.2. Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, es especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, a liquidez e ás rendibilidade da empresa.

CA4.2.1 Estudouse o equilibrio da estrutura financeira e o fondo de manobra.

CA4.2.2. Identificáronse os ratios financeiros.

CA4.3. Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resumes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionadas cos sistemas electrotécnicos e automatizados e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal(liquidacións trimestrais e liquidacións anual)

CA4.3.1. Describíronse as actividades e os procesos básicos para liquidar o IRPF e o IS

CA4.3.3. Elaboráronse liquidacións do IRPF e do IS.

CA4.3.4. Identificáronse conceptos básicos como orzamentos, facenda pública, liquidación, recadación, revisión, extinción da débeda tributaria.

CA4.3.6. Identificouse a mecánica de funcionamento do IVE

CA4.3.7. Distinguiuse o IVE soportado do repercutido.

CA4.3.8. Cumprimíntouse correctamente unha liquidación de IVE.

CA4.3.9. Entendeuse o ITPAXD.

CA4.3.10. Identificáronse as taxas e impostos locais e valorouse a súa importancia para a empresa.

CA4.4. Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e mediana empresa do ámbito dos sistemas electrotécnicos e automatizados e describíronse os circuitos que recorre esa documentación na empresa.

CA4.4.1. Identificouse a responsabilidade da empresa e do empresario en relación coa documentación contábel e coa emisión de medios de pago e fondos para responder deles.

CA4.5. Elaborouse un Plan ou proxecto de Empresa, co seu plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

CA4.5. 1. Avaliouse o proxecto de investimento de Plan

CA4.5. 2. Formalizouse un plan de financiamento previsible e púxose en relación co proxecto individual ou Plan de empresa que se vén desenvolvendo.

CA4.5. 3. Realizouse un plan de explotación para un período dado.

CA4.5. 4. Realizouse un orzamento de tesourería en relación ao proxecto a desenvolver.

Para a avaliación das probas a profesora terá en conta o exame realizado polo alumno ou alumna, corrixido conforme a criterios obxectivos.

Para a preparación das probas é suficiente calquera texto actualizado de Empresa e Iniciativa Emprendedora que recolla o establecido no Currículo do ciclo para este módulo.

4. Características da proba e instrumentos para o seu desenvolvemento

4.a) Primeira parte da proba

A primeira parte da proba denominarase EXAME DE PROBAS LIBRES - PARTE TEÓRICA e consistirá nunha proba escrita que incluírá diversas preguntas teóricas relacionadas cos criterios mínimos establecidos.

Para a súa confección só se poderá utilizar papel e bolígrafo e, no seu caso, calculadora simple, sen que estea permitido utilizar no seu lugar teléfonos, iphones, pda ou outros dispositivos análogos que deberán permanecer apagados e nun lugar visible para a profesora durante a realización do exame.

O día, hora e lugar desta proba indícarase oportunamente nos taboleiros do IES POLITÉCNICO.

Constará de un número máximo de 10 preguntas curtas, que poderán ter apartados e subapartados, sinalándose oportunamente o valor de cada una no propio documento da proba. De non establecerse nada, todas as preguntas terán o mesmo valor.

Para poder superar esta proba a persoa aspirante deberá obter un mínimo dun 5.

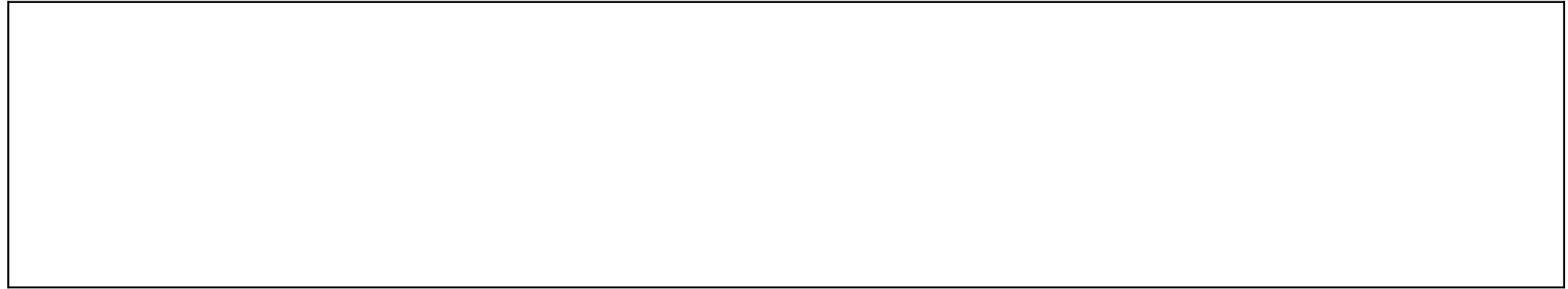
Criterio de avaliación: 100% proba escrita

É preciso superar esta proba para poder realizar o Exame Probas Libres - PARTE PRÁCTICA.

No de proba tipo TEST teranse en conta os seguintes aspectos:

- Deben ser realizados no horario indicado pola profesora.
- No caso de non poder realizalo de forma presencial na aula, o alumnado deberá estar conectado a través de videoconferencia coa cámara e o micrófono activo.
- O tempo será limitado e só admítase un intento.
- Propoñerase o mesmo cuestionario para todo o alumnado pero as preguntas serán visualizadas en diferente orde de forma aleatoria.
- Soamente haberá unha resposta correcta.
- As preguntas contestadas de forma incorrecta serán valoradas negativamente.
- O test cualificarase de 0 a 10 puntos

Para a preparación da PARTE TEÓRICA deste módulo recoméndase utilizar manuais de Empresa e Iniciativa Emprendedora, actualizados.

4.b) Segunda parte da proba

A segunda parte da proba denominarase EXAME PROBAS LIBRES - PARTE PRÁCTICA e só se poderá realizar tendo superado a PARTE TEÓRICA (calificación mínima 5).

Incluirá casos prácticos a resolver, que versarán sobre os contidos mínimos establecidos e poderán incluír exercicios de cálculo numérico.

Para a súa confección só se poderá utilizar papel e bolígrafo e, no seu caso, calculadora simple, sen que estea permitido utilizar no seu lugar teléfonos, iphones, pda ou outros dispositivos análogos que deberán permanecer apagados e nun lugar visible para a profesora durante a realización do exame.

Constará de un número máximo de 10 preguntas curtas, que poderán ter apartados e subapartados, sinalándose oportunamente o valor de cada una no propio documento da proba. De non establecerse nada, todas as preguntas terán o mesmo valor.

O día, hora e lugar desta proba indícarase oportunamente nos taboleiros do IES POLITÉCNICO.

Criterio avaliación: 100% proba escrita.

A proba teórica fará media coa proba práctica, sempre que cada unha delas supere o 5, ata completar un máximo de 10 puntos entre ambas. É necesario ter ambas superadas, para superar o módulo.

Para a preparación da parte práctica recoméndase a utilización dalgún manual actualizado de EMPRESA E INICIATIVA EMPRENDEDORA.